CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

HYDREF 2022

TGAU
CYMRAEG IAITH - UNED 3
3000N30-1

© WJEC CBAC Cyf.

RHAGARWEINIAD

Defnyddiwyd y cynllun marcio hwn gan CBAC ar gyfer arholiad 2022. Penderfynwyd arno'n derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad. Cynhaliwyd y gynhadledd yn fuan ar ôl sefyll y papur fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgriptiau wedi'u llungopïo yn sail i'r drafodaeth. Amcan y gynhadledd oedd sicrhau bod y cynllun marcio wedi'i ddehongli a'i gymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynllun marcio hwn.

© WJEC CBAC Cyf.

CYNLLUNIAU MARCIO TGAU

CYMRAEG IAITH – UNED 3

HYDREF 2022

Adran A (Darllen): 30 marc

Darn Darllen 1 **Côr Cytgan Clwyd yn galw am aelodau newydd**

A1. Ar ba noson mae'r côr yn ymarfer? [1]

Nos Iau
Adalw gwybodaeth

A2. Pwy yw aelodau'r côr? Rhowch ✓yn y blwch priodol. [1]

Disgyblion uwchradd ✓
Adalw gwybodaeth

A3. Enwch **un** dechneg i berswadio sy'n cael ei defnyddio yn yr hysbyseb a rhowch enghraifft ohoni. [1]

Techneg	**Enghraifft**
Cwestiwn Rhethregol	Ydych chi'n hoffi canu ac yn ddisgybl ysgol uwchradd?
Rhestru	Y 3 cwestiwn rhethregol ar y dechrau / ysgafn, modern i'r clasurol a'r gwerin traddodiadol
Ansoddair	Croeso cynnes, cydganu hwyliog
Cyfarch	Ydych chi ...
Berf Orchmynnol	Dewch

Adnabod techneg

A4. Pa mor llwyddiannus yw'r dechneg? [2]

0 marc	Dim i'w wobrwyo/effaith nad yw'n esbonio'r dechneg benodol a ddewiswyd e.e. "Mae'n gwneud i mi feddwl"
1 marc	Esbonio effaith y dechneg ar lefel syml ac yn fyr/effaith arwynebol ond yn benodol i'r dechneg a ddewiswyd
2 farc	Esboniad manwl o effaith y dechneg gyda'r drafodaeth yn argyhoeddi Rhaid i'r trafod gysylltu â'r darn.

Gwerthuso

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 2 Annwyl Doctor Alaw

A5. Mae pedwar o'r datganiadau isod yn gywir am sut i gymryd gofal o'r llais. Mae un ateb cywir wedi ei roi i chi'n barod. Rhowch ✓ yn y blychau gyferbyn â'r **tri** sylw cywir arall. [3]

Mae angen cynhesu'r llais cyn canu, yn union fel mae athletwyr proffesiynol yn ymestyn a chynhesu eu cyhyrau.	✓
Mae diffyg cwsg yn effeithio'n negyddol ar y llais.	✓
Mae yfed dŵr a phop yn hydradu'r corff ac yn iro tannau'r llais .	
Os yw'r llais yn gryg mae'n bwysig osgoi sefyllfaoedd swnllyd.	✓
Mae siarad dros y ffôn yn well na siarad wyneb yn wyneb er mwyn gofalu am lais blinedig.	
Os yw'r llais wedi blino y peth gorau i'w wneud yw sibrwd.	
Mae'r asidau a gynhyrchir gan y stumog ar ôl bwyta bwydydd sbeislyd yn amharu ar gyflwr y llais.	✓

Dewis 4 – tynnu 1 marc
Dewis 4+ - 0 marc
Dehongli gwybodaeth

Darn Darllen 3 No wê!

A6. Pa **un** o'r gosodiadau isod sy'n dangos rhagfarn Laura Wyn? Rhowch ✓yn y blwch cywir. [1]

Dw i'n gwybod yn iawn bod y sŵn dwi'n ei wneud wrth ganu yn debyg i sgrech tylluan yn cael ei chrogi gan weiren bigog.	
Fedra' i ddim darllen cerddoriaeth na chofio geiriau'n hawdd, ac mae 'nghoesa i'n troi'n jeli wrth ddarllen yn Gwasanaeth o flaen pawb.	
A'r unig reswm maen nhw'n mynd yn selog ydy er mwyn lle hefyd yn y Côr SATB a chael fflyrtio efo baswyr y 6ed.	✓
Mae gan robot fwy o rythm na fi!	

Adnabod rhagfarn

© WJEC CBAC Cyf.

A7. Sut mae Laura Wyn yn dangos ei hagwedd tuag at ymuno â'r côr merched? [8]

0 marc	Dim ateb/ateb amherthnasol
1-2 marc	Peth ymdrech i drafod arddull/technegau'r testun yn fras
3-4 marc	Ymdrech eithaf da i drafod arddull/technegau a ddefnyddir yn y testun gan gynnwys ambell enghraifft/dyfyniad a dechrau dadansoddi / dadansoddi'n eithaf da
5-6 marc	Trafod arddull/technegau yn dda / da iawn gan gynnwys rhai enghreifftiau/ dyfyniadau a dadansoddi'n dda/da iawn
7-8 marc	Trafod arddull/technegau yn ddeallus gan gynnig dyfyniadau/ cyfeiriadau yn gyson a dadansoddi'n hyderus

Gellir cyfeirio at y canlynol:

Agwedd negyddol	
Agwedd feirniadol/sarhaus	
Ebychiadau	O basa! Ma hi'n despret!
Tafodiaith/Iaith anffurfiol	
Bratiaith	Despret/*boring*/*lame/*fflyrtio/breibio
Cymariaethau	Yn debyg i sgrech tylluan yn cael ei chrogi gan weiren bigog/ Mrs Lloyd yn chwifio fel melin wynt mewn storm
Cwestiwn rhethregol	I be dw i isio gwastraffu amser cinio …? / A be tasan ni'n gorfod clapio neu symud neu rwbath?
Rhestru	genod ffêc-tan, gwallt melyn-potel a bresys clir/ trefniant o gân bop Gymraeg o'r 80au mor *lame*, canu trefniant o emyn mor hen ffasiwn a chanu darn clasurol mor *boring/* lleisiau sy'n crynu fel Nain, yn trio asio eu lleisiau ac yn canu nodau sydd yn rhy uchel i gi eu clywed, yn gwneud stumiau gwirion a chau llygaid i drio profi eu bod nhw'n "teimlo'r geiriau"
Ailadrodd	genod bach da, genod bach ufudd
Ansoddeiriau	*Lame*/hen ffasiwn/*boring*
Trosiad	mae 'nghoesau i'n troi'n jeli

Gellir cyfeirio at bwyntiau eraill perthnasol.

Dadansoddi /gwerthuso

© WJEC CBAC Cyf.

Darn Darllen 4 **Canu'n Iach**

A8. Mae canu yn gwella iechyd y corff. Rhowch linellau clir a thaclus i gysylltu'r weithred gyda'r canlyniad. Mae un wedi'i gysylltu eisoes. [2]

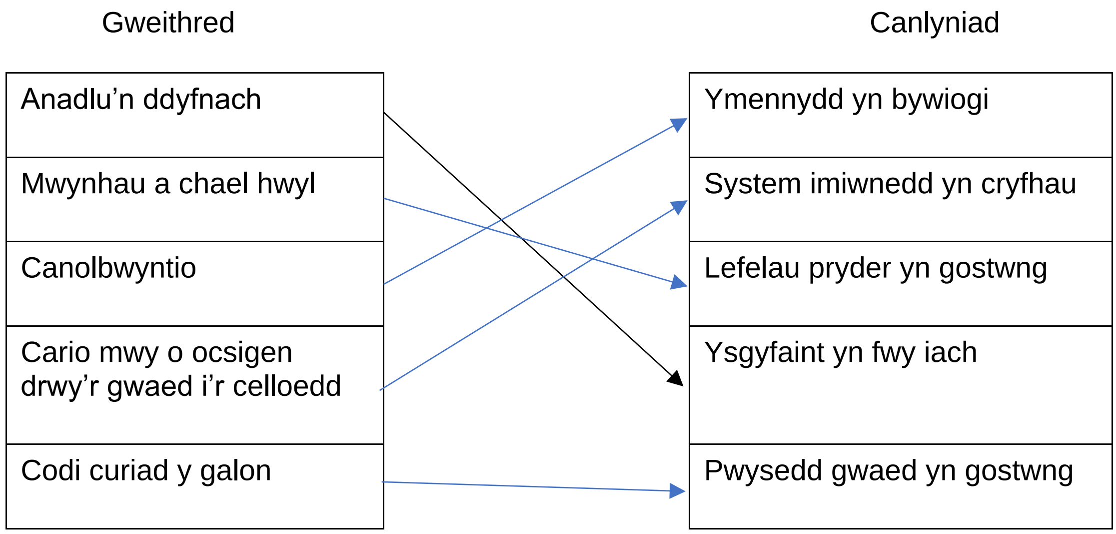

0-1	0 marc
2-3	1 marc
4	2 farc

Adalw a dehongli gwybodaeth

Darn Darllen 5 **Only Boys Aloud**

A9. Pa **un** o'r datganiadau canlynol sy'n gywir? Rhowch ✓ yn un o'r blychau. [1]

Bu Elliot yn rhan o OBA am dair blynedd.	✓

Adalw a dehongli gwybodaeth

Darn Darllen 6 **Cythraul Canu ar y Teras**

A10. Beth yw ystyr yr ymadrodd "Cythraul Canu"? [2]

Agwedd o genfigen/drwgdeimlad yn bodoli rhwng dau unigolyn/dwy garfan o ganlyniad i gystadleuaeth.

0 marc	Dim i'w wobrwyo/esboniad anghywir
1 marc	Esboniad syml ond arwynebol/esboniad rhannol gywir
2 farc	Esboniad manwl

Esbonio ystyr gair

© WJEC CBAC Cyf.

Darnau Darllen 4,5 a 6 **Canu'n Iach**
Only Boys Aloud
Cythraul Canu ar y Teras

A11. Mae canu mewn côr yn gallu dod â llawer o fanteision i unigolion a chymdeithasau.

Cyfunwch a chrynhowch wybodaeth o'r tri darn darllen i brofi y buddion mae'n bosib eu cael drwy ganu mewn côr. [8]

Darn 4	Darn 5	Darn 6
Lleihau'r cyfle i facteria ffynnu yn y trwyn a'r gwddf ac felly'n atal annwyd a ffliw	Cael y cyfle i wneud yr hyn rydych yn ei garu, gyda phobl arbennig yn rhai o leoliadau mwyaf mawreddog y DU a thu hwnt	Dod â dwy gymuned/dau bentref/dau dîm pêl-droed at ei gilydd
Gwella'r gallu i ganolbwyntio ac yn gwella'r cof	Bod ar lwyfan/teledu yn gwella sgiliau siarad cyhoeddus	Ffordd o gael hwyl - digon o dynnu coes a dychan
Anadlu'n ddyfnach er mwyn cymryd mwy o ocsigen i mewn i'r corff ac o ganlyniad yn datblygu ysgyfaint iach	Dysgu sut i gyfleu neges yn effeithiol a magu hyder o flaen cynulleidfa	Côr pêl-droed yn ddathliad o'r pentrefi a phobl y gymuned sy'n gweithio mor galed i gefnogi'r timau
Mae osgo'r corff yn gwella drwy ehangu'r frest, a sythu'r cefn ac ysgwyddau.	Datblygu sgiliau ar gyfer gwaith yn y dyfodol	Cymuned yn perthyn i bob tîm pêl-droed, yn union fel y gymuned sydd o fewn côr
Profiad emosiynol, cadarnhaol a hwyliog sy'n dileu negyddiaeth ac yn gostwng lefelau pryder	Mae profi'r cyfeillgarwch yn ystod profiadau gwirioneddol unigryw yn rhywbeth a fydd yn aros am byth!	Dod â phobl sydd â rhywbeth yn gyffredin at ei gilydd e.e. merched sydd wedi cael eu cyffwrdd gan gancr y fron, dysgwyr Cymraeg yn ardal Sir Benfro, gwirfoddolwyr y gwasanaethau brys ym Mhen Llŷn
Cynyddu curiad y galon ac o ganlyniad yn lleihau pwysedd gwaed	Cael cyfleoedd na fyddai rhywun erioed wedi meddwl eu bod yn bosib	Mae 'na chwerthin a dagrau, ac mae'r canu yn dod o'r enaid
Cryfhau cyhyrau'r stumog		Holl aelodau yn gwenu'n syth ar ôl gorffen canu
Gwella cylchrediad y gwaed sy'n cario mwy o ocsigen i'r celloedd ac felly'n rhoi hwb i'r system imiwnedd		Canu mewn côr yn llesol

© WJEC CBAC Cyf.

Agweddau posib i dynnu gwybodaeth ynghyd a dehongli

- Buddion cymunedol e.e. dod â phobl at ei gilydd
- Buddion iechyd corfforol e.e. datblygu’r ysgyfaint, lleihau pwysau gwaed
- Buddion iechyd meddyliol e.e. datblygu’r cof
- Buddion iechyd emosiynol e.e. hwyl a chwerthin yn arwain at ostwng lefelau pryder
- Datblygu sgiliau e.e. siarad cyhoeddus, magu hyder
- Datblygu cyfeillgarwch e.e. rhannu profiadau

Gellir cyfeirio at bwyntiau eraill perthnasol.

0 marc	Os na cheir ymdrech i ateb y cwestiwn
1 marc	Peth ymdrech i gyfuno gwybodaeth o'r testunau drwy restru’r buddion (1-4)
2 farc	Peth ymdrech i gyfuno gwybodaeth o'r testunau drwy restru’r buddion (5-8)
3 marc	Ymdrech eithaf da i gyfuno gwybodaeth o'r testunau wrth restru’r buddion (9+)
4 marc	Ymdrech eithaf da i gyfuno gwybodaeth o'r testunau wrth restru’r buddion a dechrau dehongli'r wybodaeth yn arwynebol
5 marc	Cyfuno gwybodaeth o'r testunau yn dda a dehongli'r wybodaeth yn gyson
6 marc	Cyfuno gwybodaeth o'r testunau yn dda iawn a dehongli'r wybodaeth yn bwrpasol
7-8 marc	Cyfuno gwybodaeth o'r testunau yn aeddfed gan ddehongli'r wybodaeth yn aeddfed a threfnus

Cyfuno, dehongli a chrynhoi

© WJEC CBAC Cyf.

Cwestiwn B1 a B2 **(20 marc)**

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	*YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)*
Band 5	**9-10 marc** • Ysgrifennu aeddfed a threiddgar • Ysgrifennu effeithiol sy'n cynnal diddordeb y darllenydd trwy gydol y darn • Addasu'r cywair priodol yn hyderus i'r pwrpas/cynulleidfa • Datblygu syniadau yn argyhoeddiadol gyda manylder, gwreiddioldeb a dychymyg • Adeiladwaith sicr a chydlynol; strwythur soffistigedig i'r ysgrifennu	**9-10 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa heriol ac addas yn hyderus i greu effaith neu i gyfleu ystyr benodol gywir • Gafael sicr iawn ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau addas ac effeithiol • Defnydd eang o gystrawennau cywir • Defnydd hyderus a chywir o ystod o atalnodi • Sillafu yn gywir bron yn ddieithriad • Gafael sicr iawn ar dreigladau • Gafael sicr iawn ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 4	**7-8 marc** • Ysgrifennu sy'n dangos yn glir y gallu i ddewis a dethol syniadau perthnasol a phriodol • Ysgrifennu sy'n dangos dealltwriaeth sicr sut i ddal diddordeb y darllenydd • Addasu'r cywair yn briodol a chyson i'r pwrpas/ cynulleidfa • Datblygu syniadau gyda manylder sy'n argyhoeddi a cheir peth gwreiddioldeb a dychymyg • Ysgrifennu wedi ei strwythuro'n bwrpasol a'i drefnu'n eglur i roi dilyniant rhwydd a llyfn	**7-8 marc** • Defnyddio ystod eang o eirfa yn gywir • Gafael sicr ar ramadeg • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau i greu effeithiau arbennig • Defnyddio ystod dda o gystrawennau'n gywir • Defnydd cywir o ystod o atalnodi • Sillafu sicr • Gafael sicr ar dreigladau • Gafael sicr ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
Band 3	**5-6 marc** • Ysgrifennu cydlynol a diddorol ar y cyfan • Ymwybyddiaeth glir sut i ddal diddordeb y darllenydd • Cywair yn briodol ac yn addas ar y cyfan i'r pwrpas/ cynulleidfa • Syniadau sy'n dangos datblygiad a cheir rhai cyffyrddiadau diddorol yn yr ysgrifennu • Gwaith trefnus sy'n rhoi dilyniant a strwythur	**5-6 marc** • Defnyddio ystod dda o eirfa yn eithaf cywir • Gafael gyson ar ramadeg ar y cyfan • Defnyddio amrywiaeth o frawddegau • Defnyddio ystod o gystrawennau'n gywir ar y cyfan • Defnydd cywir ar y cyfan o ystod o atalnodi • Sillafu mwyafrif y geiriau'n gywir • Mwyafrif y treigladau yn gywir • Mwyafrif y berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn gywir

© WJEC CBAC Cyf.

	CYFATHREBU A THREFN (YSTYR, PWRPASAU, DARLLENWYR a STRWYTHUR)	***YSGRIFENNU'N GYWIR (IAITH, GRAMADEG, SILLAFU AC ATALNODI)***
Band 2	**3-4 marc** • Peth ysgrifennu cydlynol • Peth ymwybyddiaeth o sut i greu effaith i ddal diddordeb y darllenydd • Ymdrech glir i addasu cywair i bwrpas/darllenydd • Datblygu rhai syniadau gydag ambell gyffyrddiad diddorol • Peth trefn ar y gwaith a pheth dilyniant i syniadau	**3-4 marc** • Defnyddio peth ystod o eirfa • Gafael anghyson ar ramadeg • Amrywio brawddegau rywfaint • Peth gafael ar gystrawen • Peth gafael ar ystod o atalnodi • Sillafu yn eithaf cywir • Treigladau yn eithaf cywir • Berfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid yn eithaf cywir
Band 1	**1-2 marc** • Ysgrifennu cydlynol elfennol • Ymwybyddiaeth gyfyngedig o'r darllenydd • Peth ymdrech i addasu cywair i bwrpas/cynulleidfa • Peth cynnwys perthnasol er yn anghyson • Trefn elfennol a dilyniant syml i syniadau	**1-2 marc** • Ystod gyfyngedig o eirfa • Gafael gyfyngedig ar ramadeg • Defnyddio ystod gyfyngedig o frawddegau • Gafael gyfyngedig ar gystrawen • Peth ymdrech i atalnodi • Sillafu rhai geiriau yn gywir • Gafael gyfyngedig ar dreigladau • Gafael gyfyngedig ar ferfau (amser a therfyniadau) ac arddodiaid
	Dim sy'n haeddu ei wobrwyo	

© WJEC CBAC Cyf.